

Järnvägen chans för Lödöse

Lödöse har haft det jobbigt med sviktande befolkningsunderlag. Nyligen hotades högstadiet med nedläggning.

Men nu har det vänt för både Lödöse och hela Lilla Edet. Bättre kommunikationer är en stor del av förklaringen.

Sidan 6

Kuba kan bli modell

Mycket är fattigt och dåligt på Kuba men annat är värdefullt att utveckla och som kan användas för att skapa en bättre värld.

Det menar miljökonsulten Göran Värmbysom nyligen besökt den av USA isolerade ön i Karibien.

Sidan 17

Klimatet är ödesfrågan

Klimatfrågan är nyckeln till framtiden menar Kent Johansson, Centerpartiets toppnamn på listan EU-parlamentet.

Vill samarbeta om tåg

Norge hoppas på arbetsgrupp med Sverige

Norge har en fastlagd tidplan för upprustning av järnvägen mellan Oslo och Halden till dubbelspår och hastigheter mellan 200 - 250 km i timman.

I Sverige står en stoppbock i slutet av dubbelspåret till Öxnered.

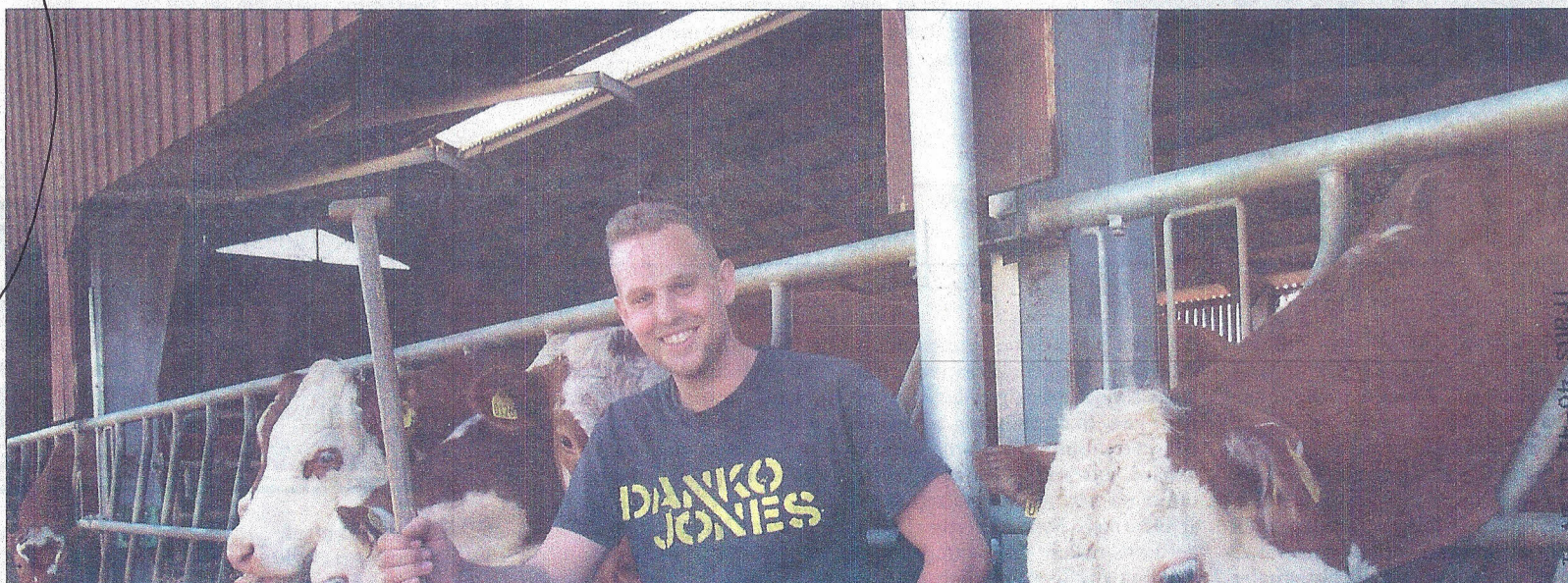
Nu hoppas Norge att samarbetet mellan länderna om järnvägen skall ta fart med den arbetsgrupp ländernas

ministrar beslutat skall bildas.

– Det går ett godståg i veckan och 3000 långtradare på över gränsen om dagen. Det visar att något måste göras, säger norske statssekreteraren John-Ragnar Aarset till Västsverige.

Sidan 5

Västerbygden

Skulle kunna vara en framtidsmodell

Göran Värmby rapporterar från Kuba

Luften är blåaktig under träden längs Aveny Salvador Allende där jag promenerar i Centro Havanna. Det är de kraftiga och klart synliga avgaserna från de många renoverade gamla amerikanska veteranbilarna som finns i 1000-tal i Havanna som lokalt förpestar luften. Annars är luftföroreningar inget stort problem i Havanna. Antalet fordon är mycket begränsat. Flertalet människor saknar bil. Speciellt på landet. Motorvägarna är mycket glest trafikerade. Trafiken i Havanna – ca 2 M invånare – är inte särskilt omfattande. Långt ifrån nivån i europeiska storstäder.

Mycket är positivt

Mycket är positivt med Kuba – låg barnadödlighet, gratis utbildning och sjukvård, enorma kulturskatter och minimalt ekologiskt "fotavtryck". Men samtidigt har landet gigantiska utmaningar. Infrastrukturen – vägar, gator, motorvägar, järnvägar, färjor el- och telefonledning, avfallssystem, vatten- och avloppsrör är i mycket dåligt skick.

Fantastiskt vackra byggnader i Havanna förfaller. Jag såg knappt en enda "hel" byggnad, alla hade mängder med skavanker. Sjukvård och skolor håller ingen hög klass även om alla får en "bas-service". Folk i

elgruvor som ger inkomster. Den största exportindustrin är turistnäringen – läste en siffra om storleken – 10 miljarder US dollar, låter väldigt lite. Som nr 2 kommer export av läkare till Latinamerika och Afrika. Bl a betalar man en del av den importerade råoljan med "läkare till Venezuela". En tredje stor inkomst till landet är alla donationer från "exilkubaner" som skickar hem pengar till sina familjer och släktingar.

Elände är alltid lätt att hitta och beskriva. Men låt oss se istället se på möjligheterna.

Landet och dess invånare – ca 11 miljoner - har idag en levnadsstandard som inte på långa vägar tär på jordens resurser lika mycket som i-ländernas. Här finns utbildat folk, alfabetismen är utrotad, folk är friska och många är glada och positiva. Ungdomarna, studenterna frustar av otålighet, älskar sitt land men vill göra något konkret. Landet har potential att bli ett föredöme inom hållbar utveckling.

Unik kultur

De har en unik kultur i form av procentuellt mycket högt deltagande och engagemang från befolkningen i dans, musik, konst, litteratur, historia, arkitektur och sport. Kvaliteten

Hästekipaget i Trinidad visar kontrasterna som finns i Kuba. Foto: Göran Värmby

solcellsanläggningar

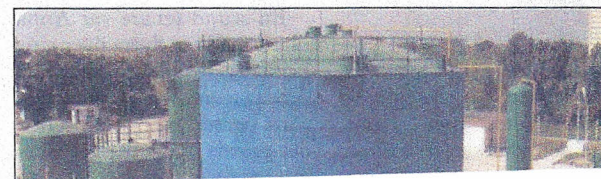
- 6 447 varmvattenproducerande solvärme-anläggningar

- 665 biobränsle-eldade ugnar/spisar.

För mig är det ofattbart

system m m, m m kan bli förstörda - när Raul Castro lämnar över makten till nya politiker.

Om Kuba istället fick stöd och möjligheter att utvecklas – framförallt genom

ntastiskt vackra bygg-
r i Havanna förfaller.
såg knappt en enda
byggnad, alla hade
zder med skavanker.
vård och skolor håller
i hög klass även om alla
n "bas-service". Folk i
inhet är väldigt fattiga.
- speciellt inom tu-
ranschen, där regering-
ligen börjat tillåta pri-
öretag - tjänar mycket
ar. Till skillnad från
sjuksköterskor, läkare
ärare, som befinner sig
från "dricksmöjlige-
Större delen av eko-
n verkar vara "svart".
ption och byråkrati
s. Kuba verkar inte ha
i inkomstbringande
tri längre, sedan Sovjet
hop och slutade köpa
r. Det finns några nick-

Unik kultur

De har en unik kultur i
form av procentuellt myck-
et högt deltagande och en-
gagemang från befolkning-
en i dans, musik, konst,
litteratur, historia, arkitek-
tur och sport. Kvaliteten
ligger på en hög nivå -spe-
ciellt inom dans, musik och
konst. Innevånarna är stolta
över detta och sitt land. Vil-
ket är en bidragande orsak
till den växande turismen.

Energiförsörjningen "kla-
ras av" genom i första hand
olja och vattenkraft. Ande-
len förnybar energi uppges
ligga på ca 20 %.

Det finns enl uppgift
26 814 installationer av för-
nybara energianläggningar:

- 8 677 vindkraftverk
- 554 biogasanläggningar
- 9 624 elproducerande

solcellsanläggningar

- 6 447 varmvattenpro-
ducerande solvärme-anlägg-
ningar

- 665 biobränsle-eldade
ugnar/spisar.

För mig är det ofattbart
osmart av USA att fortfa-
rande hålla på med handels-
blockad mot Kuba. Alla in-
blandade parter skulle vinna
på att USA och även andra
länder började stötta Kubas
utveckling istället. Så gör
ju alla när det gäller Kina,
Vietnam, arabländer m fl
diktaturer. Kuba skulle med
största sannolikhet börja på-
verkas i en mer demokratisk
riktning. Fortsätter USA
att isolera Kuba är det stor
risk för kaos och att massor
av värdefulla kulturskat-
ter, hela städer, byggnader,
"världsarv", sjukvård, skol-

system m m, m m kan bli
förstörda - när Raul Castro
lämnar över makten till nya
politiker.

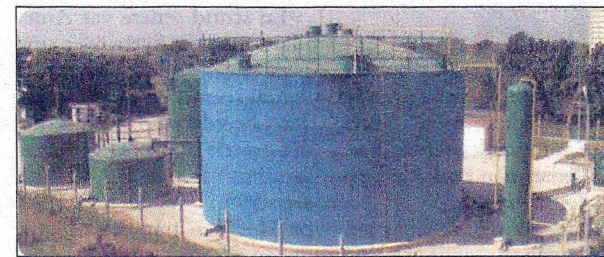
Om Kuba istället fick
stöd och möjligheter att ut-
vecklas - framförallt genom
en förbättrad ekonomi som
skulle kunna betala de in-
vesteringar som behövs - då
skulle landet kunna bli en
av världens mest intressanta
försök till hållbar utveck-
ling.

Goda förutsättningar

Kuba har goda förut-
sättningar att utveckla
en bioenergiindustri, där
man integrerar jordbruks-,
skogsnärings-, process- och
avfallsindustri. 25 % av lan-
det består av skog. Jordbruk
och sockerbruk är omfattande.
Det är gott om organiskt
avfall från restauranger, hus-
håll, avloppsverk, skolor,
sjukhus, svinfarmer, jord-
bruk, livsmedelsföretag och
sockerbruk.

Förutom träpellets skulle
man alltså kunna producera
biogas, etanol, biodiesel
och metanol - både för ex-
port och egen användning.
Man har 1 miljon hektar
med Marabou-busken - en
"ogräs-skapande" inplan-
tering från Sovjet-tiden.
En solenergi-industri som
bygger och utvecklar sol-el
och varmvattensystem är en
enorm möjlighet. Medelvär-
det för antal soltimmar per
dygn ligger strax under 10
- ett av världens högsta.

Den svåraste delen för
västländerna inom hållbar
utveckling är den sociala de-
len. Här skulle Kuba kunna
bidra med ett nytt koncept
för socialt entreprenörskap.
Landet har mycket lång er-
farenhet av stora sociala sats-

Biogasanläggning någonstans på Cuba.

ningar - t ex inom sjukvård,
skolsystem m m.

Kuba skulle även kunna
bli ett demo-exempel på
hållbar turism - mängder
med sevärigheter och mil-
jövänliga hästdroskor finns
t ex redan i överflöd. En ny
byggnads- och fastighets-
industri skulle kunna ut-
vecklas till världens främsta
specialister på varsam och
miljöanpassad renovering
av gamla byggnader och
kulturområden - och bidra
till ökad hållbar turism.

Kockutbildning

Kockutbildning med
några av världens mest eko-
logiska och kvalitetsmärkta
råvaror skulle kunna vara
ytteligare lockbete - vilket
även skulle stötta fortsatt
ekologiskt inriktat jordbruk
med kraftfull marknads-
föring för export av redan
kvalitativa råvaror.

En positiv utveckling för
människorna på Kuba bi-
drar till en positiv utveck-
ling i hela regionen i kari-
biska havet. Och förhindrar

en eventuell tragisk utveck-
ling där befolkningen blir
förlorare under utländska
företag. Genom sitt poli-
tiska system har politiken
ett gynnsamt utgångsläge.
Man kan bestämma villkor,
upplägg m m för utländska
investorare och företag så
att alla nya aktiviteter blir
vinn-vinn-projekt.

Man borde här kunna lära
en hel del av andra länder
i liknande situationer, t ex
av Kina, Vietnam, Saudia-
rabien, Dubai m fl länder.
I takt med en positiv och
hållbar ekonomisk tillväxt
kommer Kuba successivt att
förändras i en demokratisk
riktning. Som alla andra
länder. Men de behöver stöd
och hjälp med att utbilda
människor i hur de ska be-
möta och hantera vårt eko-
nomiska system, våra affärs-
mässiga förutsättningar och
en vettig marknadsföring.

GÖRAN VÄRMBY

Göran Värmbly är konsult inom hållbar affärsut-
veckling och har tidigare arbetat för bland andra
Greenpeace, miljöminister Birgitta Dahl, Svenska
Statoil, Astra, Göteborgs kommunstyrelse, Business
Region Göteborg m fl. Under 3 veckor i mars-april
var han på en kombinerad semester och studieresa
i Kuba.

all slängs i samma bing och körs ut på en tipp. Då och då kommer folk smygande och plockar
miniumburkar och plast för att tjäna lite extra pesos. Foto: Göran Värmbly